

Біліктілікті арттыру бағдарламасы Бағдарлама паспорты

Білім және ғылым ұйымының, білім беру бағдарламасын әзірлеушінің атауы	«С. Қайырбекова атындағы Ұлттық ғылыми денсаулық сақтауды дамыту орталығы» ШЖҚ РМҚ
Қосымша білім беру түрі (<i>біліктілікті арттыру / сертификаттау циклі / бейресми білім беру іс-шарасы</i>)	Біліктілікті арттыру
Бағдарламаның атауы	Жалпы практика дәрігерінің жұмысындағы цифрландырудың, нормативтік-құқықтық реттеудің және ауруларды басқару бағдарламасының өзекті мәселелері
Мамандықтың және (немесе) мамандандырудың атауы (<i>мамандықтар мен мамандандырулар номенклатурасына сәйкес</i>)	-
Білім беру бағдарламасының деңгейі (<i>базалық, орта, жоғары, мамандандырылған</i>)	базалық
БСН бойынша біліктілік деңгейі	7.1
Білім беру бағдарламасының алдыңғы деңгейіне қойылатын талаптар	Жоғары медициналық білім, интернатура, қайта даярлау, резидентура. «Жалпы дәрігерлік практика» мамандығы бойынша дәрігерлер (өтілі жоқ және 3 жылға дейін өтілі бар)
Кредиттердегі (сағат) бағдарламаның ұзақтығы	8 кредит (240ак.сағат)
Оқыту тілі	Қазақ тілінде, орыс тілінде
Өткізу орны	Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары, ұлттық және ғылыми орталықтар, ғылыми-зерттеу институттары
Оқыту форматы	Онлайн, офлайн
Мамандану бойынша берілетін біліктілік (<i>сертификаттау курсы</i>)	-
Оқуды аяқтаған құжат (<i>сертификаттау курсы туралы куәлік, біліктілікті арттыру туралы куәлік</i>)	Біліктілікті арттыру туралы куәлік
Сараптама ұйымының толық атауы	«Денсаулық сақтау» даярлау бағытындағы ОӘБ терапевтік бейіндегі бағдарламалардың ЖБТ «Отбасылық медицина» комитеті 31.01.2025ж. № 4 хаттама. Қоғамдық денсаулық сақтау мамандарын және денсаулық сақтаудың өзге де мамандарын даярлау бағдарламаларының ЖБТ «Денсаулық сақтау» даярлау бағытының ОӘБ «Қоғамдық денсаулық сақтау» комитеті 14.02.2025 ж. № 8 хаттама
Сараптама қорытындысын жасау күні	31.01.2025ж . «Отбасылық медицина» комитеті 14.02.2025 ж. «Қоғамдық денсаулық сақтау» комитеті
Сараптама қорытындысының қолданылу мерзімі	3 жыл

Біліктілікті арттыру бағдарламасын әзірлеуге арналған нормативтік сілтемелер:

1. «Денсаулық сақтау саласындағы мамандарға қосымша және формальды емес білім беру қағидаларын, денсаулық сақтау саласындағы қосымша және формальды емес білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын ұйымдарға қойылатын біліктілік талаптарын, сондай-ақ қосымша және формальды емес білім беру арқылы денсаулық сақтау саласындағы мамандар алған оқудың нәтижелерін тану қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-303/2020 бұйрығы;
2. «Денсаулық сақтау саласындағы мамандарды сертификаттауға жататын мамандықтар мен мамандандырулар тізбесін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 30 қарашадағы № ҚР ДСМ-218/2020 бұйрығы;
3. «Денсаулық сақтау саласындағы мамандықтар мен мамандандырулар номенклатурасын, денсаулық сақтау қызметкерлері лауазымдарының номенклатурасы мен біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-305/2020 бұйрығы;
4. «Денсаулық сақтау саласындағы білім беру бағдарламалары білім алушыларының білімі мен дағдыларын бағалау, түлектерінің кәсіптік даярлығын бағалау, денсаулық сақтау саласындағы мамандардың кәсіптік даярлығын бағалау қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 11 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-249/2020 бұйрығы
5. «Денсаулық сақтау саласындағы маманды сертификаттауды жүргізу, шетелдік мамандарды қоса алғанда, денсаулық сақтау саласындағы маман сертификатының қолданысын растау қағидаларын, сондай-ақ Қазақстан Республикасынан тыс жерлерде денсаулық сақтау саласында медициналық және (немесе) фармацевтикалық білім алған адамды денсаулық сақтау саласындағы маманды сертификаттауға жіберу шарттарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 15 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-274/2020 бұйрығы.

Әзірлеушілер туралы мәліметтер:

Лауазымы	Т.А.Ә.
Әзірленді	
С. Қайырбекова ат. Ұлттық ғылыми денсаулық сақтауды дамыту орталығының Басқарма Төрағасы, м.ғ.к	Кулкаева Гульнар Утепергеновна
С. Қайырбекова ат. ҰҒДСДО-ның Басқарма Төрағасының кеңесшісі м.ғ.д	Каржаубаева Шолпан Естемесовна
Главный внештатный терапевт Министерства Здравоохранения Республики Казахстан, д.м.н.	Карабаева Раушан Жумартовна
С. Қайырбекова ат. ҰҒДСДО-ның Республикалық алғашқы медициналық-санитарлық көмек ғылыми-практикалық орталығының жетекшісі	Хасенова Асель Жанабековна
С. Қайырбекова ат. ҰҒДСДО-ның Медициналық-статистикалық талдау департаментінің директоры	Карашутова Жадыра Нурғалиевна
С. Қайырбекова ат. ҰҒДСДО-ның Электрондық денсаулық сақтау стандарттары департаментінің директоры	Исмаилов Рашид Сафарович

БА білім беру бағдарламасының сараптамалық бағасы ЖБТ «Қоғамдық денсаулық сақтау» комитетінің Қоғамдық денсаулық сақтау мамандарын және денсаулық сақтаудың өзге де мамандарын даярлау бағдарламалары ОӘБ отырысында талқыланды

Лауазымы, жұмыс орны, атағы (бар болса)	Т.А.Ә.	күні, хаттаманың №
Төраға	Мусаханова Акмарал Калмаханбетовна	14.02.2025 ж. № 8 хаттама

БА білім беру бағдарламасының сараптамалық бағасы «Денсаулық сақтау» даярлау бағытындағы ОӘБ терапевтік бейіндегі бағдарламалардың ЖБТ «отбасылық медицина» комитетінің отырысында талқыланды

Лауазымы, жұмыс орны, атағы (бар болса)	Т.А.Ә.	күні, хаттаманың №
Төраға	Абугалиева Глеужан Оразалиевна	31.01.2025ж. № 4 хаттама.

БА білім беру бағдарламасы, сараптама актісі және талқылау хаттамасы қоса беріледі.

БА бағдарламасы «Денсаулық сақтау» бағытындағы ОӘБ отырысында мақұлданды 2025 Ж., № 0 хаттама (БА білім беру бағдарламасы ОӘБ сайтында, Каталог АЖ орналастырылған).

Біліктілікті арттыру бағдарламасының паспорты

Бағдарламаның мақсаты:

Қызметті ұтымды жоспарлауды түсіну, медициналық құжаттаманы цифрлық ұйымдастыру дағдыларын дамыту, мотивациялық кеңес беру және мультидисциплинарлық топты басқару дағдыларын игеру арқылы МСАК қызметтерін көрсету кезінде жұмысты ұйымдастыру және үйлестіру саласында жалпы практика дәрігерлерінің (ЖПД) біліктілігін арттыруды қамтамасыз ету.

Бағдарламаның қысқаша сипаттамасы:

Бағдарлама заңнамалық базаға сәйкес пациенттердің маршруттарын құрудағы жалпы практика дәрігерлерінің құзыреттерін дамытуға, бекітілген халықтың денсаулық жағдайының динамикасын бақылау және мониторингілеу үшін медициналық құжаттаманы сапалы жүргізуге, пациентке оның денсаулығы және салауатты өмір салтын ұстануға тәрбиелеу туралы ақпаратты сенімді және түсінікті жеткізу үшін тиімді коммуникациялар саласында бағытталған. Ауруларды басқару бағдарламасын іске асыру мәселелері, сегменттеу және өзін-өзі басқару принциптері егжей-тегжейлі қарастырылады.

Бағдарламаның негізгі элементтерін үйлестіру:

№/п	Оқыту нәтижесі	Бағалау әдісі	Оқыту әдісі
1	НҚА сәйкес пациенттің бағытын құра алады	Ауызша сауалнама; Ситуациялық мәселені шешу	Дәріс; Практикалық сабақ; ҚР ДСМ нормативтік құқықтық актілерімен жұмыс
2	Көпсалалы топ мүшелеріне функционалды беру бөлігінде учаскенің жұмысын үйлестіру үшін нормативтік және құқықтық құжаттарды қолдануға қабілетті	Ауызша сауалнама; Ситуациялық мәселені шешу	Дәріс; Практикалық сабақ; ҚР ДСМ нормативтік құқықтық актілерімен жұмыс.
3	Сандық құралдар арқылы нәтижелер динамикасын мониторингтеу және талдау үшін пациенттердің жергілікті тіркелімдерін қалыптастыруға қабілетті	Түсіруді қалыптастыру бойынша ситуациялық міндеттер	Дәріс; Практикалық сабақ; Істерді талдау
4	Өлім себептерін кодтау тәртібі мен ережелеріне сәйкес шешім қабылдауға қабілетті	Ситуациялық мәселені шешу	Дәріс; Практикалық сабақ; Істерді талдау
5	Созылмалы аурулары бар пациенттерді басқарудың үздік халықаралық тәжірибесін ескере отырып, МСАК ұйымдарында АББ-н іске асыру үшін шешімдер қабылдауға қабілетті	Зерттеу әдістері мен жүргізу жоспарын бағалау	Дәріс; Практикалық сабақ; Істерді талдау
6	Көпсалалы тәсілге негізделген кешенді медициналық көмек көрсету процесін ұйымдастыруға қабілетті	Практикалық дағдыларды бағалауға арналған чек парақтары мен таразылар	«Оқу тәжірибесі» немесе «Learning by doing» әдісі (әрекет арқылы оқыту). Кері байланыс әдісі (Feedback-based Learning)

№/п	Оқыту нәтижесі	Бағалау әдісі	Оқыту әдісі
7	ҚХА бар пациенттерге дәлелді медицинаға негізделген көмек көрсету стратегияларын қалыптастыруға және әзірлеуге қабілетті	Клиникалық сценарийлерді бағалауға арналған чек парақтары мен таразылар.	«Оқу тәжірибесі» немесе «Learning by doing» әдісі (әрекет арқылы оқыту).
8	Ресурстарды қалыптастыруға және мультидисциплинарлық топтың жұмыс істеуі үшін жағдай жасауға қабілетті	Клиникалық жағдайларды талдау (Case-Based Assessment)	Кері байланыс әдісі (Feedback-based Learning)
9	Өзін өзі басқаруды оқыту және қолдау үшін науқас пен оның отбасы мүшелеріне ақпаратты дұрыс және сенімді түрде жеткізе алады	Жеке профилактикалық егу жоспарын бағалау	«Оқу тәжірибесі» немесе «Learning by doing» әдісі (әрекет арқылы оқыту).
10	Пациенттің денсаулығын сақтауға деген ұмтылысын тәрбиелеу үшін тиімді коммуникация әдістерін қолдануға қабілетті	Клиникалық жағдайларды талдау (Case-Based Assessment)	Кері байланыс әдісі (Feedback-based Learning)

Біліктілікті арттыру бағдарламасын іске асыру жоспары

№	Тақырып/бөлім/пән атауы	Сағат көлемі					Тапсырма
		дәрістер	семинарлар	практика	басқа түрлер	ТӨЖ	
1.	МСАК ұйымдарының қызметін реттейтін нормативтік-құқықтық база. 1-Модулі	12	10	18		15	
1.1	Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау және денсаулық сақтау жүйесі туралы Кодексі. Директивалық құжаттардағы МСАК мәселелері (ҚР Президентінің жолдауы, ҚР Үкіметінің тапсырмалары). Денсаулық сақтауды дамытудың мемлекеттік бағдарламаларындағы МСАК мәселелері. Ағымдағы жағдай және МСАК қызметін жетілдіру бойынша әзірленген шаралар	4		4		2	Денсаулық сақтау жүйесінің басым бағыттары және оларды МСАК қызметі арқылы іске асыру. Қазақстанда МСАК-ты табысты трансформациялау үшін кедергілер

1.2	МСАК көрсетуді ұйымдастыру стандарты. Мамандандырылған көмек көрсету ережелері. Созылмалы аурулары бар адамдарды динамикалық бақылау қағидалары. МСАК ұйымындағы пациенттің маршруттары	2	2	4		2	Өтініш беру және қызметтерді қаржыландыру көздері бойынша пациенттің маршруттарын құру. Қызметтерді кешенді көрсету және өзара есеп айырысудың дұрыс процесі үшін денсаулық сақтау субъектілерімен өзара іс-қимыл.
1.3	Ересектер мен балаларды профилактикалық тексеру. Ұлттық скринингтік бағдарлама/ ұлттық профилактикалық егу күнтізбесі. Мектеп медицинасы. Кардиологиялық көмек көрсету стандартына, эндокринологиялық көмек көрсету стандартына, онкологиялық көмек көрсету стандартына сәйкес пациенттің маршруттары. Мамандандырылған көмек құзыреті орталықтары.	2	4	2		4	Профилактикалық тексеруден өту кезіндегі пациенттердің құқықтары. Балаларды мектепте тексеруден өткізудегі кедергілер. Медбикелерге функционалдың бір бөлігін беру.
1.4	Денсаулық сақтау субъектілерінің қызметкерлерін көтермелеу тәсілдері. МСАК-та ынталандырушы компонентті қолдану тиімділігін талдау. Қаржылық ынталандыру құралы ретінде қорды ішінара ұстау әдістемесі	2	2	4		4	Қызмет нәтижелерінің индикаторларына қол жеткізу жөніндегі іс-шараларды жоспарлау. Жалпы практика дәрігерінің қызмет нәтижелерінің индикаторларына қол жеткізудегі және КДҚ қажеттілігін төмендетудегі функционалын талдау.
1.5	МСАК ұйымдарының қаржылық мониторингін жүргізудің заңнамалық базасы. МСАК қызметтерін көрсету кезіндегі ақаулардың түрлері және олардың алдын алу үшін бизнес-процестердің ерекшеліктері. Нормативтік-құқықтық актілерде бекітілген рационалды киникалық практика және экономикалық тиімділік қағидаттары-мамандандырылған көмек қызметтерінің ұтымды мақсаты.	2	2	4		2	МСАК ұйымдарында медициналық қызмет көрсету ақауларын олардың ықтимал алдын алу себептері мен шараларын көрсете отырып талдау.
2.	Алғашқы медициналық-санитарлық көмек дәрігерлерінің цифрлық құзыреттері. 2-Модулі.	6	8	34		12	

2.1	Ақпараттық жүйелердің жұмыс принциптері, Денсаулық сақтау саласындағы цифрлық технологияларды дамыту. Цифрлық денсаулық сақтауды цифрлық трансформациялау бағыттары. Цифрлық технологияларды енгізу қауіпсіздігі және этикасы	1	1	6		2	МСАК деңгейіндегі негізгі АЖ – дағы жұмыс алгоритмі - МАЖ, ДНЭТ, ЖжҚЖЭТ
2.2	ҚР ДСМ ақпараттық жүйелері. Сараптамалық және басқарушылық шешімдер қабылдаудағы АЖ міндеттері. АЖ интеграциясы.	1	1	6		2	АЖ-дан түсіру бойынша деректерді талдау. Шешім қабылдау үшін сапалы жүктеме алу үшін айнымалыларды толықтыру бойынша ұсыныстар.
2.3	Телемедицина. Халықаралық тәжірибе, Қазақстандағы телемедицинаны дамыту (ДМУ). Телекоммуникациялық арналар бойынша жұмыс істеу үшін мамандардың құзыретіне қойылатын талаптар. Телемедициналық деонтология және телемедициналық кеңес беру техникасы	1	1	6		2	Телемедициналық қызметтің жалпы сценарийлері. Динамикалық бақылау және жедел ауру үшін қабылдау сценарийін құру.
2.4	«Ақылды клиника». Пациенттің денсаулық жағдайын қашықтықтан бақылау және бақылау. Медициналық көмекке арналған сандық құралдар. Жасанды интеллект технологиясын дамыту. Медицинадағы заманауи жасанды интеллект қосымшалары. Жасанды интеллект жүйелерінің дәрігермен өзара әрекеттесуінің этикалық принциптері мен реттелуі	1	1	6		2	«Ақылды технологияларды» қолданатын емхананың құрылымдық бөлімшелері. Кол-орталық пен тіркеу орнының «бот» дағдыларына қойылатын талаптар. АЛО-ға рецепт беру кезінде ЖИ мүмкіндіктері.
2.5	Өлім статистикасында өлімнің бастапқы себебін кодтаудың және таңдаудың негізгі қағидаттары және Қазақстан Республикасында тіркеу кезінде бастапқы медициналық құжаттаманы ресімдеу	1	2	4		2	Өлім себептерінің кодтарын талдау және ҚР бойынша өлім құрылымымен ассоциативті байланыстар орнату.
2.6	Аурулардың жекелеген сыныптары бойынша өлім себептерін есепке алу ерекшеліктері. Ауру кодтарын дұрыс енгізудің мәні, сенімді	1	2	6		2	Қойылған кодтар жиынтығы бойынша статистикалық есепті талдау және олардың шынайы кезектілігін анықтау. Ауруларды сенімді кодтау

	статистикалық есептерді қалыптастыру					кезінде статистикалық есепті құру.	
3.	Ауруларды басқару бағдарламасы. 3-Модулі	7	17	68		34	
3.1	АББ тиімді енгізу стратегиясы: нәтижелерді жақсартуға арналған рецепт Созылмалы аурулардың экономикалық аспектілері және оларды басқару Созылмалы ауруларға көмек көрсету моделі. АББ негізгі компоненттері. АББ тиімді енгізу стратегиялары.	2	2	6		4	АББ шеңберінде динамикалық байқау кезіндегі іс-шаралардың хронометражы. МСАК ұйымының қолда бар ресурстарын ескере отырып стратегия құру.
3.2	Артериялық гипертензияны, екінші типті қант диабетін, созылмалы жүрек жеткіліксіздігін диагностикалау мен емдеудің клиникалық хаттамаларына сәйкес пациенттерді басқару стратегиялары. Науқасты бақылау картасы. АББ құралдарын қолдану.		2	8		4	ҚДК сәйкес динамикалық бақылау кезіндегі іс-шаралар құрылымы. ҚДК жоғары, орташа және төмен тұтыну стратегиясын құру.
3.3	АББ қатысатын пациенттерді сегментациялау. АББ тіркелімінің жұмыс принциптері. Сегменттеу нәтижелеріне байланысты қызмет көлемін жоспарлау.	2	2	8		4	Созылмалы аурулардағы ҚДК құрылымы, ҚДК қажеттілігі бойынша пациенттердің санаттары, ҚДК жоғары сұранысының себептері. Жалпы және жеке жүктемелер бойынша регистрді талдау.
3.4	Көпсалалы топ. КСТ мүшелері арасында рөлдерді бөлу. МСАК дәрігерінің КСТ жұмысындағы үйлестіруші рөлі.		2	8		4	Қызыл, сары және жасыл аймақтардағы пациенттер үшін КСТ мүшелерінің рөлдерін бөлу. Пациенттердің отбасы мүшелерімен жұмыс бойынша ұсыныстар.
3.5	"Жоспарланған әдістер" (анықтамасы, түсінігі). Жоспарланған кездесулерді өткізудің негізгі құралдары. Пациенттерді динамикалық бақылаудағы мейірбикелік қабылдаудың рөлі.	1	1	8		4	Әр учаскеде динамикалық бақылаумен қамтуды жоспарлау. Жоспарланған қабылдау кезіндегі іс-шаралардың хронометражы.
3.6	Өзін-өзі басқару. Медициналық қызметкерлер үшін маңыздылығы, экономикалық тиімділіктің мысалдары, мотивация механизмдері Өзін-өзі басқаруды оқыту және қолдау.		2	6		4	Өзін-өзі басқаруды үйрету кезінде пациентпен байланыс. Пациентпен кері байланыс.

3.7	Мотивациялық кеңес беру. Мотивациялық кеңес берудің мақсаты, міндеттері мен құралдары. Пациентпен серіктестік құру принципі		2	8		4	Медициналық ақпаратты жеткізудің маңызы. Науқас үшін «білу және қалау» мағынасы және оның салауатты өмір салтын ұстануын тәрбиелеу
3.8	Мотивациялық кеңес беру әдістері. Науқасқа ақпаратты жеткізу сценарийлері. «Сұра-Айт-Сұра» техникасы. Қысқаша іс-қимыл жоспары. Сенімділік. Сенімділіктің төмен деңгейімен байланысты мәселелерді шешу.		2	8		4	Науқастың проблемасын анықтаудағы коммуникативті тәсілдер. Қысқаша іс-қимыл жоспарының сценарийлері. сенімділік шкаласын түсіндірудің ерекшеліктері.
3.9	Жалпы практика дәрігерінің КСТ жұмысын үйлестіруші ретіндегі коммуникативтік дағдылары. МСАК қызметінің басқа бағыттары үшін АББ технологияларын қолдану	2	2	8		2	МСАК дәрігерінің тәжірибесінде мотивациялық кеңес беру. Науқаспен серіктестік.
Барлығы:			60	120		60	
Қорытынды:		240 сағат					

Тыңдаушылардың оқу жетістіктерін бағалау:

Бақылау түрі	Бағалау әдістері
Аралық	Тестілеу, ауызша сауалнама Ситуациялық есептерді шешу, клиникалық жағдайды талқылау Презентацияны безендіру Баяндамамен клиникалық талдау Клиникалық сценарийлерді бағалауға арналған чек парақтары мен таразылар.
Қорытынды	1 кезең-тестілеу 2 кезең - практикалық дағдыларды бағалау

Тыңдаушылардың оқу жетістіктерін бағалаудың балдық-рейтингтік әріптік жүйесі

Әріптік жүйе бойынша бағалау	Бағалаудың сандық баламасы	Бағалаудың пайыздық мөлшері	Дәстүрлі жүйе бойынша бағалау
A	4,0	95-100	керемет
A-	3,67	90-94	
B+	3,33	85-89	жақсы
B	3,0	80-84	
B-	2,67	75-79	
C+	2,33	70-74	қанағаттанарлық
C	2,0	65-69	
C-	1,67	60-64	
D+	1,33	55-59	
D-	1,0	50-54	қанағаттанарлықсыз
FX	0,5	25-49	
F	0	0-24	

Ұсынылған әдебиет:

Негізгі:

1. «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» Қазақстан Республикасының 2020 жылғы 7 шілдедегі № 360-VI ҚРЗ кодексі;
2. «Қазақстан Республикасында медициналық-санитариялық алғашқы көмек көрсетуді ұйымдастыру стандартын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2023 жылғы 30 наурыздағы № 49 бұйрығы;
3. «Созылмалы аурулары бар адамдарға медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру, байқаудың мерзімділігі мен мерзімдерін, диагностикалық зерттеулердің міндетті минимумы мен еселігі қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 23 қазандағы № ҚР ДСМ-149/2020 бұйрығы;
4. «Амбулаториялық жағдайлардағы мамандандырылған медициналық көмек көрсету қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2022 жылғы 27 сәуірдегі № ҚР ДСМ-37 бұйрығы;
5. Huang Y, Li S, Lu X, Chen W, Zhang Y. The Effect of Self-Management on Patients with Chronic Diseases: A Systematic Review and Meta-Analysis. *Healthcare (Basel)*. 2024 Oct 29;12(21):2151;
6. Allory E, Scheer J, De Andrade V, Garlantézec R, Gagnayre R. Characteristics of self-management education and support programmes for people with chronic diseases delivered by primary care teams: a rapid review. *BMC Prim Care*. 2024 Jan 31;25(1):46;
7. Airhihenbuwa C.O., Tseng T.S., Sutton V.D., Price L. Global Perspectives on Improving Chronic Disease Prevention and Management in Diverse Settings. *Prev. Chronic Dis*. 2021;18:E33;
8. Massimi A., De Vito C., Brufola I., Corsaro A., Marzuillo C., Migliara G., Rega M.L., Ricciardi W., Villari P., Damiani G. Are Community-Based Nurse-Led Self-Management Support Interventions Effective in Chronic Patients? Results of a Systematic Review and Meta-Analysis. *PLoS ONE*. 2017;12:e0173617;
9. Salisbury C., Man M.-S., Bower P., Guthrie B., Chaplin K., Gaunt D.M., Brookes S., Fitzpatrick B., Gardner C., Hollinghurst S., et al. Management of Multimorbidity Using a Patient-Centred Care Model: A Pragmatic Cluster-Randomised Trial of the 3D Approach. *Lancet*. 2018;392:41–50;
10. Cui M., Wu X., Mao J., Wang X., Nie M. T2DM Self-Management via Smartphone Applications: A Systematic Review and Meta-Analysis. *PLoS ONE*. 2016;11:e0166718;
11. Hou C., Carter B., Hewitt J., Francisa T., Mayor S. Do Mobile Phone Applications Improve Glycemic Control (HbA1c) in the Self-Management of Diabetes? A Systematic Review, Meta-Analysis, and GRADE of 14 Randomized Trials. *Diabetes Care*. 2016;39:2089–2095.
12. Towfighi A., Cheng E.M., Ayala-Rivera M., Barry F., McCreath H., Ganz D.A., Lee M.L., Sanossian N., Mehta B., Dutta T., et al. Effect of a Coordinated Community and Chronic Care Model Team Intervention vs Usual Care on Systolic Blood Pressure in Patients with Stroke or Transient Ischemic Attack: The SUCCEED Randomized Clinical Trial. *JAMA Netw. Open*. 2021;4:e2036227;
13. Zeng D., Yang C., Chien W.T. Effects of a Family Dyadic Partnership Program for People with Hypertension in a Rural Community: A Pilot Randomised Controlled Trial. *Aust. J. Rural Health*. 2021;29:435–448;

14. Dorsch M.P., Farris K.B., Rowell B.E., Hummel S.L., Koelling T.M. The Effects of the ManageHF4Life Mobile App on Patients with Chronic Heart Failure: Randomized Controlled Trial. JMIR Mhealth Uhealth. 2021;9:e26185.

Қосымша:

1. Сәрсенова Л., Нью М. Денсаулық сақтаудағы коммуникативтік дағдылар / Оқу құралы – Алматы: Қазақ университеті, 2020. – 200 б.
2. Рахмонова М.М., Кулдашева З.Ш. Денсаулық сақтаудың ақпараттық жүйесін дамыту, Әлемдік ғылым 2019 -12(33). 384-390 б.а.

Интернет-ресурстар:

1. ҚР НҚА <https://adilet.zan.kz/rus>
2. «Scopus» ДБ www.scopus.com
3. «Эпиграф» электронды кітапханасы <https://elib.kz/search>
4. eLIBRARY.RU ғылыми-электронды кітапханасы <https://elibrary.ru/>
5. ИС ACTUALIS: Медицина <https://vip-med.mcfk.kz>
6. «BMJBestPractice» ДБ <https://bestpractice.bmj.com/>
7. Республикалық ЖОО аралық электрондық кітапхана (РЖАОК) <http://rmebrk.kz/>
8. EBSCO Discovery service (Бірлік іздеу терезесі) <https://research.ebsco.com/c/meamxz>

Білім беру ресурстарына қойылатын талаптар:

- Білім беру бағдарламасы
- Кадрлармен қамтамасыз етуге қойылатын біліктілік талаптары (Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-303/2020 бұйрығы)
- Клиникалық базаның болуы (Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-304/2020 бұйрығы)
- МСАК үздік тәжірибелер орталықтары
- Тыңдаушылардың білімін ағымдағы, қорытынды бақылауға арналған бақылау-өлшеу құралдары
- Барлық қиындық деңгейлеріндегі тест тапсырмалары
- Барлық бөлімдер бойынша ситуациялық міндеттер

Материалдық-техникалық қамтамасыз ету және жабдықтар:

- Интернетке кіру
- Кітапхана қоры
- Аудиториялық қор
- Деректерді іздеуге, презентацияны сабаққа дайындауға және машиналық тестілеуге арналған компьютерлік сыныптар
- Wi-Fi желісі бар Интернет

Қолданылатын қысқартулар мен терминдер

АББ – ауруларды басқару бағдарламасы

АЖ - ақпараттық жүйе

БА – біліктілікті арттыру
БББ - білім беру бағдарламасы
БӨҚ – бақылау-өлшеу құралдары
ДНЭТ - диспансерлік науқастардың электрондық тізілімі
ЖЖҚЖӨТ - жүкті және құнарлы жастағы әйелдердің тіркелімі
ЖПД – жалпы практика дәрігері
КДҚ - консультациялық-диагностикалық қызмет
ҚБ – қосымша білім
ҚР ДСМ - Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігі
ҚР ДСМ ҚХ – Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің клиникалық хаттамалары
МАЖ - медициналық ақпараттық жүйе
МСАҚ- медициналық-санитарлық алғашқы көмек
ПОҚ- профессор-оқытушылар құрамы
СИЕА – созылмалы инфекциялық емес аурулар
ТӨЖ – тыңдаушының өзіндік жұмысы